

Adopterte

Forening for adopterte i Norge

Marilyn Førstund, leder
Lindie Landmark, nestleder

Familie- og kulturkomiteen
vedr Statsbudsjettet 2014 (Prop. 1S [2013-2014])

Høringsnotat

1. Forskningsmidler

Det finnes ikke nøyaktig statistikk på antallet norskfødte barn som har blitt adoptert bort, men estimatet sier rundt 50.000. På tross av det høye antallet adopterte, finnes det så godt som ingen forskning innfor feltet, verken med henblikk på hvordan det har gått med alle oss barna som har blitt adoptert bort, eller på norsk adopsjonshistorie generelt.¹

Ved Samfunnsfaglig institutt, Universitetet i Oslo, planlegges et større Post Doc prosjekt innenfor temaet norskadopterte. Prosjektet har planlagt oppstart medio 2014 og vil innebære dybdeintervjuer med i alt 40 voksne norskadopterte. Altså et svært omfattende prosjekt.² I tillegg til problemstillinger om norskadoptertes oppvekst og livsvilkår, vil begrepet "Barnets beste" ha en sentral plass i prosjektet. Forskningsprosjektet mangler imidlertid finansiering, og eneste reelle mulighet for å iverksette prosjektet er forskningsmidler tildelt over Statsbudsjettet.³

Det finnes mye kunnskap om hvilke egenskaper hos foreldre som er til det beste for barnet, men mye mindre kunnskap om begrepet ut fra barnets perspektiv. Foreningen Adopterte er en del av referansegruppen til Adopsjonslovutvalget, og på første samling i august i år etterlyste primært representantene fra kommunale og fylkeskommunale barnevernsmyndigheter økt kunnskap innenfor begrepet "Barnets beste". Det planlagte Post Doc prosjektet vil i så henseende gi en unik mulighet til å fremskaffe den etterlyste kunnskapen. Oppnevningen av adopsjonslovutvalget har for øvrig sin bakgrunn i NOU 2009:21, Adopsjon til "Barnets beste" og Prop I 171 (2012 – 13). Sistnevnte er fortsatt ikke behandlet i Stortinget, og Adopterte er av den klare mening at proposisjonen heller ikke bør behandles før resultatet av et forskningsprosjekt der begrepet "Barnets beste" har blitt bredt belyst.⁴

¹ Unni Bratland, seniorrådgiver i BUF-dir uttalte til Bergens Tidende 31.03.2012 at hun ikke kjente til forskning eller litteratur som kunne fortelle hvordan det hadde gått med tusenvis av norske innenlands adopterte. Knut R. Steenberg, en av Norges fremste eksperter på adopsjon bekreftet i samme artikkel at det ikke finnes dokumentasjon på hvordan det har gått med oss norskadopterte.

² Prosjektet vil ledes av forsker Lisa Veronika Aareskjold, men professor Kjersti Ericson vil med all sannsynlighet også involveres i prosjektet.

³ Det vil være mulig å søke midler via Extra Stiftelsen, men en bevilgning herfra forutsetter en hovedfinansiering via offentlige midler.

⁴ I Adopsjonsutvalgets rapport 29. september 2009 (NOU - 2009:21), ble det for øvrig vist til at mangelen på forskning ble påpekt allerede i 1977, men ingen ting har skjedd etter dette.

Adopterte

Forening for adopterte i Norge

Også med henblikk på et politisk ønske om å tone ned det såkalte biologiske prinsippet, og i forbindelse med debatten om å tillate eggdonasjon vil begrepet "Barnets beste" måtte ha en sentral plass.

Med bakgrunn i dette henstiller Adopterte til at det bevilges midler over Statsbudsjettet slik at det planlagte Post Doc prosjektet kan komme i gang som planlagt.

2. Driftsmidler

Foreningen Adopterte ble stiftet så sent som i 2008, og er en hundre prosent frivillig organisasjon der driften finansieres via medlemskontingent. Antallet henvendelser til foreningen har økt betraktelig de siste par årene, og kategorien henvendelser er gjerne tredelt. Det er adopterte som ønsker råd og/eller praktisk bistand til å finne biologisk familie, fremskaffe dokumenter o.l. Vi får også et økende antall henvendelser fra barn av adopterte, der den adopterte selv enten er død eller ikke i stand til å ivareta egne interesser. Dette er vanskelige spørsmål som må håndteres etisk og juridisk forsvarlig.⁵ Den siste hovedgruppen henvendelser kommer fra foreldre som har adoptert bort sine barn, og denne kategorien henvendelser er vanskeligst å håndtere i og med at vi har minimalt med hjelp å kunne tilby. I tillegg kommer henvendelser fra media, andre privatpersoner og offentlige myndigheter. Det er åpenbart at foreningen dekker et behov som ikke finnes andre steder, men vi har nå nådd en smertegrense med henblikk på absolutt frivillighet. På bakgrunn at dette, og med henblikk på at regjeringen Solberg har sagt at den ønsker å prioritere frivillig virksomhet, henstiller vi til at det bevilges driftsmidler over Statsbudsjettet for 2014 slik at deler av vårt arbeid kan godtgjøres.⁶

Selv om oppgavene vi har skissert tidligere er sentrale, er foreningens viktigste oppgave å være et møtested for adopterte. Uansett om oppveksten har vært god eller vanskelig, er det viktig å kunne drøfte egne erfaringer med andre adopterte. Det blir ofte sagt: *"Det er bare adopterte som helt forstår hva man mener."*

Adopterte er en landsdekkende forening, og det sier seg selv at noen må reise langt for å delta på medlemstreff. Dette blir kostbart, selv om vi gjør alt vi kan for å holde kostnadene nede. Påfallende mange adopterte er uføretrygdet, helt eller delvis. Vi ønsker å kunne bidra til at alle som vil, skal kunne komme på våre samlinger. Forutsetningen for å kunne subsidiere våre medlemstreff vil imidlertid være at det bevilges driftsmidler over Statsbudsjettet for 2014.

⁵ Iht Adopsjonsloven § 12 er det bare den adopterte selv som har rett til kunnskap om biologisk opphav. Retten gjelder ikke den adoptertes etterkommere.

⁶ Foreningen har også satset stort på å utvikle diverse informasjonsmateriell. Foreningens hjemmeside er under stadig utbygging, og medlemmene har tilgang til et lukket forum. Vi har også fått utarbeidet en brosjyre, og alt dette koster mer enn kontingentpengene dekker. Adopterte har derfor et behov for økonomisk støtte til informasjonsmateriell.